

בנת בנת

שינוי הדף היומי בדרך קצרה

לע"נ מרן רבי יצחק זאב בן רבי
חיים הלוי סולביציק זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 196 פרשת האזינו תשפ"ד

קידושין מב-מח

בפסוק על כל דבר פשע לחייב על המחשבה כמעשה, וב"ה סוברים שחייב רק כששלח ידו בפועל וב"ש טענו שכתוב על כל דבר וב"ה טענו שכתוב אם לא שלח ידו במלאכת רעהו, ומה שכתוב על כל דבר מלמד שאם אמר לעבדו ושלוחו להשתמש בפקדון חייב השומר, ולב"ה מובן שלא לומדים ממעילה ושליחות יד אך לב"ש שלומדים מעל כל דבר שמחשבה כמעשה, דף מג א"כ ניתן ללמוד ממעילה שיש שליח לדבר עבירה ויש לומר שמעילה וטביחה ומכירה הם שני כתובים הבאים כאחד, שלמדו מהפסוק וטבתו או מכרו שכמו שמכירה היא ע"י אחר כך חייב בטביחה ע"י אחר, ואצל ר' ישמעאל למדו מהפסוק או לרבות את השליח, ואצל חזקיה למדו מהפסוק תחת לרבות שליח, וזה מובן למ"ד ששני כתובים אין מלמדים אך למ"ד שמלמדים קשה, ויש לומר שהתורה גלתה בשחוטי חוץ שלא מועיל שליח לדבר עבירה שכתוב דם יחשב לאיש ההוא דם שפך 'הוא' ולא שלוחו, ולכאורה מדוע שנלמד בכל התורה משחוטי חוץ ולא ממעילה וטביחה ומכירה, ויש לומר שהתורה כתבה בשחוטי חוץ ונכרת האיש ההוא ואם אינו ענין לשחוטי חוץ נלמד מזה לכל התורה, ולמ"ד שבכל מקרה שני כתובים אין מלמדים מאחד ההוא לומדים למעט שנים שאחזו בסכין ושחטו, ומהוא השני למעט אנוס שוגג ומוטעה, ולמ"ד ששני כתובים מלמדים הוא ילמד מהיתור של הה' ומי שסובר ששני כתובים אין מלמדים לא דרש ה'.

שנינו בברייתא שהאומר לשלוחו להמית את פלוני חייב השליח ולא המשלח, ושמאי אומר בשם חגי הנביא שהמשלח חייב שהקב"ה אמר לדוד אותו הרגת בחרב בני עמון, וצריך לומר ששמאי סובר ששני כתובים מלמדים ולא ממעטים מהוא ההוא שלא מועיל שליחות לדבר עבירה, ועוד יש לומר שאכן הוא דרש הוא ההוא אלא שחייב רק בדיני שמים, אך לפ"ז לת"ק פטור אף מדיני שמים וקשה שהוא לא יחלוק על הפסוק אלא הם חולקים שלשמאי יש דין קשה ולת"ק רק דין קל, ועוד יש לומר ששמאי למד מהפסוק המפורש, ות"ק סובר שהקב"ה אמר לדוד שהמעשה הזה לך הוא כחרב בני עמון שכמו שאין אתה נענש על חרב בני עמון כך לא תענש על הריגת אוריה שהרי הוא היה מורד במלכות שהוא אמר לפני דוד ואדוני יואב וכל עבדי אדוני על פני השדה חנונים.

רבא אומר שגם לפי הצד ששמאי סובר ששני כתובים מלמדים ולא דורשים מהוא ההוא למעט בכ"ז יודה שמאי שהאומר לשלוחו צא בעול ערוה או אכול חלב חייב השליח ולא המשלח, שלא מצאנו בכל התורה זה נהנה וזה מתחייב.

רב סובר ששליח נעשה עד ואצל ר' שילא אמרו שאין שליח נעשה עד, ולכאורה טעמם שהוא לא אמר לו היה לי עד, אך לפ"ז בכל מקרה שאדם קידש אשה ולא אמר לעדים אתם עדי לא חלו הקידושין, אלא יש לומר שנחלקו שרב סובר ששליח נעשה עד שהוא מחזק את הדבר, ואצל ר' שילא סברו שאין שליח נעשה עד כיון ששלוחו של אדם הוא כמותו א"כ הוא כגופו שצריך עד אחר, ויש להקשות מברייתא שלב"ש אם אמר לשלושה צאו וקדשו לי אשה אחד נעשה שליח והשנים האחרים הם עדים, וב"ה סוברים שכולם שליחים ואין שליח נעשה עד ונחלקו בשלושה ומשמע שבשנים גם לב"ש אינו מועיל, ויש לומר שרב סובר כמו ר' נתן שאומר שלב"ש מועיל כשהשליח מביא עד נוסף ולב"ה הוא צריך שני עדים, אך קשה שלפ"ז רב כב"ש אלא יש להפוך בדברי ר' נתן, ורב אחא בר רבא שנה את האמוראים הפוך שרב אמר שאין שליח נעשה עד ואצל ר' שילא אמרו שנעשה עד ולהלכה שליח נעשה עד.

רבא אומר בשם ר"נ שאם אמר לשנים צאו וקדשו לי אשה הן שלוחיו והן עדי וכן בגירושין עמוד ב וכן בדיני ממונות ואם היינו שונים כך רק בקדושין היינו אומרים שמועיל שהשליח

דף מב ר' יונתן דרש בפסוק ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערבים, וכי כל הקהל שוחטים והרי רק אחד שוחט אלא שכל ישראל יוצאים בפסח אחד, וא"כ לדבריו קשה מהיכן לומדים שליחות בקדשים, ואין לומר שלומדים ממה שמועיל שאחד שוחט שהרי לכולם יש שותפות בפסח, אלא יש ללמוד מהפסוק ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית, אך גם שם יש לדחות שזה מועיל כי לבני החבורה יש שותפות בשה, אלא יש ללמוד ממה שהתורה כתבה שני פסוקים ואם אינו ענין למקרה שיש שותפות נלמד למקרה שאין שותפות ויועיל שליחות, אך יש לדחות שצריך את הפסוק כדברי ר' יצחק שאיש זוכה ולא קטן, אך ניתן ללמוד את זה כבר ממה שכתוב איש לפי אכלו, אך יש לדחות שצריך את הפסוק ללמד ששוחטים את הפסח גם עבור יחיד, ויש לומר שר' יונתן סובר כמ"ד שלא שוחטים את הפסח על היחיד.

יש להקשות לדברי רב גידל בשם רב שלומדים מהפסוק ונשיא אחד נשיא אחד ממה ששלוחו של אדם כמותו מדוע הוא לא למד שליחות כמו כאן, אך יש לדחות שכאן זה לא שליחות שהרי קטנים לא יכולים לשלוח אלא כדברי רבא בר רב הונא שאמר בשם רב גידל בשם רב שלומדים מכאן שזכין לאדם שלא בפניו, אך קשה שנחלה של הנשיא היא גם חובה שיש שרוצה בהר ולא בבקעה ויש שרוצה בבקעה ולא בהר, אלא יש לבאר כדברי רבא בר רב הונא בשם רב גידל בשם רב שיתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם ב"ד מעמידים להם אפוטרופוס לחוב ולזכות ולכאורה אם זה חובה מדוע יעמידו לכך אפוטרופוס, אלא הכוונה שדנים כדי שיוכו בדין, ולומדים מהפסוק ונשיא אחד ונשיא אחד ממה תקחו.

ר"נ אומר בשם שמואל שאם היתומים באים לחלוק את נכסי אביהם ב"ד מעמידים להם אפוטרופוס והם בוררים להם חלק יפה וכשיגדלו הם יכולים למחות, ור"נ עצמו סובר שאינם יכולים למחות כשיגדלו שא"כ מה יפה כחם של ב"ד, וקשה שר"נ חלק על סברא זו ששנינו שאם הדיינים פחתו או הותירו שתות בשומא מוכרן בטל, ורשב"ג סובר שמכרן קיים שא"כ מה כח ב"ד יפה ורב הונא בר חיננא אמר בשם ר"נ שהלכה כת"ק, עמוד ב ויש לחלק ששם מדובר שטעו בשומא אך כאן החלוקה אינה טעות אלא שהיתומים רצו לחלוק ברוח אחרת.

ר"נ אומר שאחים שחלקו הם כלקוחות שבטעות פחות משתות נקנה המקח וביותר משתות בטל המקח ובשתות קנה ומחזיר אונאה, ורבא מוסיף שמה שנקנה במקח פחות משתות זה רק כשלא עשאו שליח אך אם עשה שליח והוא טעה אף פחות משתות לא קנה שהמשלח אומר ששלוחו לתקן ולא לקלקל, ומה שאמרנו שיותר משתות בטל מקח זה רק כשלא אמרו נחלוק בשומא של ב"ד אך אם אמרו נחלוק בשומת ב"ד מכרן קיים ששנינו שום הדיינים שפיחתו שתות או הותירו שתות לרשב"ג מכרן קיים, ומה שאמרנו שבשתות קנה ומחזיר אונאה זה רק במטלטלין אך בקרקעות אין אונאה והמקח חל דוקא כשהחלוקה היתה לפי דמים אך אם טעו במדה חוזר, וכדברי רבה שבדבר שבמדה משקל ומנין חוזר גם פחות מכדי אונאה.

יש להקשות ששנינו שאם שלח בעירה ביד חרש שוטה וקטן פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים ואם שלח ביד פיקח הפיקח חייב ושם לא אומרים שלוחו של אדם כמותו, יש לומר שאין שליח לדבר עבירה שאומרים דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעים, אך קשה ששנינו שאם שליח עשה שליחותו המשלח מעל ואם לא עשה שליחותו מעל השליח וכשעשה שליחותו מעל בעל הבית והרי אין שליח לדבר עבירה, ויש לומר שלומדים מעילה בגזירה שוה חטא חטא מתרומה שחל שליחות, ולא לומדים שאר עבירות ממעילה כי מעילה ושליחות יד הם שני כתובים הבאים כאחד ואינם מלמדים, ששנינו שב"ש דרשו

יעשה עד כי הוא בא לאוסרה אך זה לא יועיל בגירושין שבא להתירה לעולם ויש לחשוש שנתן בה ענינו, ואם היינו שונים כך בגירושין היינו אומרים ששם מועיל כי אשה לא ראויה לשני אנשים אך בממונות נחשוש שהם משקרים והם יתחלקו בממון, קמ"ל שלא חוששים, ולכאורה יש להתבונן בדברי ר"נ שאם הוא סובר שהמלוה לחבירו בעדים צריך לפרוע בעדים א"כ השליחים הם נוגעים בעדות שאם הם אומרים שהוא לא קיבל הוא אומר להם פרעו לי, אלא ודאי סובר ר"נ שהמלוה את חבירו בעדים לא צריך לפרעו בעדים ולכן מתוך שיכלו לומר החזרנו ללוה נאמנים לומר פרענו למלוה ואינם נוגעים בדבר, אך אחר שתקנו חכמים שבועת היסת ישבעו בעדים שפרעו והמלוה ישבע שלא קיבל והלוה יפרע למלוה.

שנינו בגיטין שנערה המאורסה היא ואביה מקבלים גיטה, ולר' יהודה שני ידים לא זוכות יחד אלא אביה מקבל גיטה, ואשה שאינה יכולה לקבל גיטה אינה יכולה להתגרש, ולר"ל שכמו שנחלקו ר' יהודה ור"ק בגירושין כך יחלקו בקידושין, ולר' יוחנן נחלקו רק בגיטין אך בקדושין לכו"ע אביה ולא היא, ור' יוסי בר חנינא מבאר בסברת ר' יוחנן שבגירושין סברת ר"ק שהיא מכניסה עצמה לרשות אביה לכן בין היא בין אביה, אך בקידושין שהיא מפקיעה עצמה מרשות אביה אביה ולא היא, אך יש להוכיח שבמאמר היא מפקיעה עצמה מרשות אביה,

דף מד ושנינו שלא עושים מאמר בקטנה מהאירוסין אלא מדעת אביה, ולנערה בין מדעת עצמה בין מדעת אביה, אלא יש לבאר בדברי ר' יוסי בר' חנינא שבקידושין שהם מדעתה אביה ולא היא אך בגירושין שהם אפילו בעל כרחא בין היא בין אביה, אך עדיין קשה ממאמר שזה מדעתה וכתוב שזה בין היא בין אביה, ויש לומר שזה כדעת רבי שעושים מאמר גם בעל כרחא ששנינו שהעושה מאמר ביבמתו בעל כרחא לרבי קנה ולחכמים לא קנה, וטעמו של רבי שהוא לומד מאמר מביאה של יבום שהוא בעל כרחא, ורבנן סוברים שיש ללמוד מקידושין שמועיל רק מדעתה וכן מאמר, ונחלקו שלרבי עדיף ללמוד עניני יבמה מעניני יבמה, ורבנן סוברים שעדיף ללמוד עניני קידושין מעניני קידושין, ומסתבר כמו ר' יוחנן שבסוף הברייתא של מאמר כתוב מה שאין כן בקידושין, ור"ל יבאר שברייתא זו היא לדעת ר' יהודה שאין שתי ידים זוכות כאחת, אך לר' יהודה לא מוכן מדוע כתוב משא"כ בקידושין, וצריך לומר משא"כ בגירושין, ויש לומר שכיון שמאמר דומה לקידושין לכן כתבו שמאמר שונה משאר קידושין, והסיבה שמאמר שונה מקידושין כי היא זקוקה ועומדת, ולפ"ז ניתן לבאר גם לר' יוחנן את החילוק בין מאמר לקידושין כי היא זקוקה ועומדת, ויש להוכיח ממשנתנו שאיש מקדש בתו נערה בו ובשלוהו משמע שלא בה ושלוהו וזה כר' יוחנן, ור"ל יבאר שמשנתנו כר' יהודה אך מהמשך הפרק מוכח לא כר' יהודה ששנינו שאם אמר התקדשי לי בתמרה זו התקדשי לי בזו ואמרו על כך שזה לדעת ר"ש שאומר לענין שבועה שיש לפרט שבועה לכל אחד, ואין לומר שרבי שנה לדעת ר' יהודה ובמשנה של התקדשי התקדשי ר' יהודה סובר כר"ש, שהרי שנינו שלר"מ כשאמר כלל אינו חייב אלא אחד ואם אמר פרט חייב על כל אחד, ור' יהודה סובר שכשאמר שבועה לא לך לא לך לא לך חייב על כל אחד ור"א סובר שרק אם אמר לא לך לא לך לא לך חייב על כל אחד ור"א סובר שרק אם אמר לא לך לא לך לא לך חייב על כל אחד, ור"ש סובר שלעולם אינו חייב עד שיאמר שבועה לכל אחד, אלא יש לומר שכל הפרק כדעת ר"ש ורק לענין נערה סובר ר"ש כר' יהודה.

ר' אסי לא נכנס לביהמ"ד וכשפגש את ר' זירא שאלו מה אמרו היום בביהמ"ד אמר לו שגם הוא לא היה ורק ר' אבין היה והוא אמר שכולם הסכימו לדעת ר' יוחנן ור"ל צווח ככרוכיא שכתוב **ויצאה והיתה** ולא השגיחו בו, אמר ר' אסי וכי ניתן לסמוך על ר' אבין אמר ר' זירא שכן כי זה היה ממש ביציאתו מביהמ"ד כמו שולה דג מהים למחבת, ואמר ר"נ בר יצחק שלא שנו אם הוא ר' אבין בר חייא או ר' אבין בר כהנא אלא ר' אבין סתם, ונ"מ שלא יהיה קשה משמועה אחרת שאמר.

רבא שאל את ר"נ **עמוד ב** האם נערה יכולה לעשות שליח לקבל את גיטה מבעלה האם היא נחשבת כיד אביה וכמו שאביה יכול למנות שליח כך היא יכולה למנות שליח, או שהיא כחצר אביה

וכל עוד לא יגיע הגט לידה אינה מגורשת, אך לכאורה רבא עצמו אין לו ספק בזה שרבא אומר שאם נתן גט ביד עבדה ישן והיא משמרתו חל הגט ואם הוא ניעור אינו גט, ולכאורה בניעור אינו גט כי הוא כחצר שלא משתמרת לדעתה ואם נאמר שהיא כחצר אביה היא לא תתגרש אף כשיגיע הגט לידה שהרי היא חצר שמשתמרת שלא לדעת אביה, אלא פשוט לרבא שהיא כיד אביה ורבא מסתפק האם ידה היא ממש כיד אביה והיא יכולה למנות שליח או לא, ואמר ר"נ שאינה יכולה לעשות שליח ושאל רבא ששנינו שקטנה שאמרה התקבל לי גיטי חל הגט רק כשיגיע לידה משמע שבנערה זה מועיל, ויש לומר שזה מועיל כשאין לה אב, אך יש לדחות שבסיפא של הברייתא כתוב שאם אביה אמר צא וקבל גט לבתי אין הבעל יכל לחזור משמע שגם ברישא מדובר שיש לה אב, ויש לומר שחסר בברייתא וכך יש לפרש שקטנה שאמרה התקבל לי גיטי אינו גט עד שיגיע לידה אך בנערה חל הגט וכ"ז כשאין לה אב אך אם יש לה אב והוא אמר צא וקבל גט לבתי ורצה הבעל לחזור בו אינו יכול לחזור.

לדעת שמואל קטנה שהתקדשה שלא לדעת אביה היא צריכה גט וגם מיאון, ושאל קרנא שקשה להבין שאם נותן גט מדוע צריך מיאון, ואם זה מצב של מיאון מדוע צריך גט אמרו לו שמר עוקבא ובית דינו בכפרים ויש לברר אצלם, והפכו את הדברים ואמרו את זה לרב והוא אמר שצריכה גט ומיאון ולא יתכן שבנו של אבא בר אבא שהוא שמואל תמה על כך, וביאר רב אחא בר רב איקא את הטעם בדבר שהיא צריכה גט שמא התרצה האב וצריכה מיאון שמא לא התרצה האב בקידושין ויאמרו שאין קידושין תופסים באחותה, ור"נ אומר שרק כששדכו היא צריכה גט, ועולא אומר שגם בשדכו אינה צריכה אפילו מיאון ומי ששנה את דברי עולא לא שנה את דברי ר"נ, וללישנא בתרא עולא אמר שקטנה שהתקדשה שלא לדעת אביה אינה צריכה אפילו מיאון, והקשה רב כהנא מהמשנה בתחילת יבמות שכל העריות ובתוכם בתו אם מתו או מיאנו או התגרשו או שנמצאו אילוניות צרותיהן מותרות ואם מדובר שקדשה אביה ודאי לא מספיק מיאון אלא צריכה גט גמור אלא שקדשה עצמה וכתוב שצריכה מיאון, ורב כהנא ביאר שעשו לה מעשה יתומה בחיי האב שנישאה אחר גירושין, ורב המנונא מוכיח מהברייתא שלת"ק לא מוכר בתו לקרובים ור"א סובר שמוכרה לקרובים,

דף מה ולכו"ע יכול למכרה אלמנה לכה"ג וגרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ובאיזה אלמנה מדובר הרי אם אביה קדשה לכו"ע אינו יכול למכרה שאין אדם מוכר בתו לשפחות אחר אישות, אלא שהיא קדשה עצמה והיא נקראת אלמנה, ורב עמרם מבאר בשם ר' יצחק שמדובר שהיא אלמנה מקידושי יעוד וכו' יוסי בן ר' יהודה שמעות הראשונות של המכירה לא נתנו לקידושין והקידושין הם רק ממה שפוחת האדון מזמן עבודתה.

אם אותו שקדשה שלא לדעת אביה מת והיא נפלה ליבום אמר רב הונא בשם רב שממאנת למאמר ולא לזיקה שאם עשה בה מאמר היא צריכה גט שמא התרצה האב בקידושי שני וצריכה חליצה שמא התרצה בקידושי ראשון, וצריכה מיאון שמא לא התרצה לא בקידושי ראשון ולא בקידושי שני ויאמרו שקידושין לא תופסים באחותה, ואם לא עשה בה מאמר היא זקוקה רק לחליצה ואין לומר שתצטרך מיאון שמא יאמרו אין קידושין תופסים באחותה כי כולם יודעים שאחות חלוצה אסורה רק מדרבנן כמו ששנה ר"ל כאן שנה רבי אחות גרושה מדברי תורה ואחות חלוצה מדברי סופרים.

שני אנשים ישבו תחת אילן בבבל ואחד מהם לקח כוס יין ונתן לחבירו ואמר לו בתך מקודשת לבני, אמר רבינא שגם למ"ד לעיל שחוששים שמא התרצה האב **עמוד ב** לא חוששים שהתרצה הבן ואמרו התלמידים לרבא שאולי הבן שלח את אביו, אמר רבינא שאין אדם חצוף למנות את אביו לשליח, אך קשה שנחשוש שהבן רק גילה דעתו לאביו שהוא חפץ בה אמר רבה בר שימי שהוא שמע בפירוש מרבינא שאין לחשוש לדברי רב ושמואל שהיה ריצוי בקידושין וכ"ש לא חוששים שהבן התרצה.

אדם אחד קידש קטנה באגודת ירק בשוק אמר רבינא שגם למ"ד שחוששים שהתרצה האב זה רק בדרך כבוד ולא בדרך ביזיון, ושאל רב אחא מדפתי את רבינא אם כוונתו לבזיון של השוק או

לביזיון של האגודת ירק, ונ"מ כשקידש בכסף בשוק או באגודת ירק בבית, אמר לו רבינא שהכל זה דרך ביזיון.

אדם אחד רצה שבתו תתקדש לקרובו ואשתו רצתה שהיא תתקדש לקרובה וכפתה אותו אשתו עד שיסכים לקרובה ובעת שאכלו ושתו לכבוד השידוך בא קרובו וקדשה בעלייה אמר אביי שכתוב **שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב** ולא התרצה לקרובו, ורבא אומר שחזקה שאדם לא טורח בסעודה ומפסידה, והנ"מ ביניהם תהיה באופן שלא טרח בסעודה.

אם התקדשה לדעת אביה והוא נסע למדינת הים והיא נשאה, לרב היא אוכלת בתרומה כל עוד לא בא האב ומחה, ולרב אסי אינה אוכלת שמא ימחה אביה וא"כ נמצא למפרע שהיא היתה זרה כשאכלה תרומה, והיה מקרה שרב חשש לדברי רב אסי, ורב שמואל בר רב יצחק אומר שרב מודה שאם מתה בעלה אינו יורשה שמעמידים הממון בחזקת בעליו, והיינו יורשי האשה.

אם התקדשה לדעת אביה ונשאה שלא לדעתו ואביה כאן לרב הונא אינה אוכלת אפילו לרב שהיא אוכלת בהלך למדינת הים כאן לא תאכל, כיון שהוא כאן והוא שותק א"כ הוא כופס, ולרב ירמיה בר אבא היא אוכלת ואפילו לרב אסי שכשהלך למדינת הים אינה אוכלת שמא אביה יבא וימחה אך כשהוא כאן ואינו מוחה א"כ שתיקתו כהסכמה.

אם התקדשה ונשאה שלא לדעת אביה ואביה כאן לרב הונא אוכלת ולרב ירמיה אינה אוכלת ואמר עולא שדברי רב הונא הם כחומץ לשיניים וכעשן לעיניים והרי במקרה לעיל שהקידושין חלו מדאורייתא אינה אוכלת ק"ו שגם כשהקידושין לא לדעת שלא תאכל,

דף מו וא"כ נראים דברי התלמיד, אך רבא מבאר בדברי רב הונא שאם התקדשה שלא לדעת אביה היא אוכלת שנעשה לה כמעשה יתומה בחיי האב.

לדעת רב קטנה שהתקדשה שלא לדעת אביה בין היא בין אביה יכולים לעכב ורב אסי סובר שרק אביה ולא היא והקשה רב הונא או חייא בר רב לרב אסי שהברייתא לומדת בפסוק **אם מאן ימאן אביה** אין לי אלא אביה היא עצמה מנין תלמוד לומר **אם מאן ימאן** מכל מקום, אמר להם רב אל תלכו אחר סברא הפוכה שהוא יכול לומר לכם שהוא פיתה אותה לא לשם אישות, אך יש לדחות שאם פיתה לא לשם אישות לא צריך פסוק למעט, ור"נ בר יצחק מפרש שהברייתא באה לומר שהוא משלם קנס כמפותה, אמר לו רב יוסף שלפ"ז מובן מה שלומדים **ממהר ימהרנה לו לאשה** שצריכה ממנו קידושין ואם נאמר שפיתה לשם אישות מדוע צריכה קידושין א"כ מוכח שלא היה לשם קידושין, ואביי דוחה שהיא צריכה קידושין לדעת אביה.

משנה מי שאמר לאשה התקדשי לי בתמרה זו התקדשי לי בזו אם יש באחת מהן שוה פרוטה מקודשת ואם לא אינה מקודשת ואם אמר בזו ובזו ובזו אפילו אם יש שוה פרוטה מכולם היא מקודשת ואם לא אינה מקודשת ואם כשנתן לה היא אכלה מיד אינה מקודשת עד שבאחת מהן יהיה שוה פרוטה. **גמרא** רבה אומר שמשנתנו שפרטה התקדשי היא כדעת ר"ש שסובר בחמשה תובעים אותו שבועת הפקדון שצריך לומר שבועה לכל אחד ואחד.

המשנה הוסיפה היתה אוכלת ויש לדקדק שאם זה הולך על הרישא הרי גם במנחת אינה מקודשת כשאין שוה פרוטה שהרי אמר לה התקדשי לי בזו, ואם מדובר על הסיפא שאמר בזו בזו איך מקודשת אם יש בראשונה שוה פרוטה הרי זה כמלוה, ואמר ר' יוחנן שיש כאן שולחן בשר וסכין אך אין לנו פה לאכול להבין את זה, ורב ושמואל מבארים שזה הולך על הרישא וזה בדרך לא מבעיא שלא רק במנחת אינה מקודשת בלי שוה פרוטה אך באוכלת היא תתקדש גם כשאינה שוה פרוטה כי הנאתה קרובה והיא מקנה עצמה, קמ"ל שלא, ור' אמי אומר שזה הולך על הסיפא ומה שכתוב עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה הכוונה לאחרונה.

רבא אומר שיש להוכיח ג' דברים מדברי ר' אמי שהמקדש במלוה אינה מקודשת, ועוד שמי שמקדש במלוה ופרוטה דעתה על הפרוטה והיא מקודשת, **עמוד ב** ועוד משמע שכשקידושין אינם חלים הם חוזרים ולכן מה שאכלה בתחילה נקרא מלוה.

רב סובר שמי שקידש אחותו המעות חוזרים שאדם יודע שהקידושין לא תופסים באחותו והמעות הן פקדון, ושמואל סובר שהמעות מתנה כי אדם יודע שהקידושין לא תופסים והוא נותן לשם מתנה ומה שלא אומר לה להדיא כדי שהיא לא תתבייש לקבל, רבינא הוכיח ממה ששנינו שהמפריש חלה קמח אינה חלה והיא גזל ביד כהן, ולשמואל זה קשה שנאמר שהוא יודע שלא חל בקמח והוא נותן מתנה, ויש לומר שיצא מזה קלקול שאם היה לכהן פחות משיעור חיוב לחלה ויש לו גם את הקמח הזה וילוש ביחד הוא יחשוב שעיסתו מתוקנת ויאכל בטיבלה, אך קשה שאין לחשוש לכך שהרי אמרנו שאדם יודע שלא חל חלה בקמח, ויש לומר שאמנם הוא יודע את זה אך הכהן חושב שתקנה זו היא כדי לא להטריח את הכהן והוא מוחל על כך, אך לכאורה קשה שנאמר שתחול החלה ונתקן שהיא תאכל רק אחר שיפריש עליה חלה ממקום אחר, כמו ששנינו שאם הפריש תרומה מעציץ נקוב על שאינו נקוב התרומה חלה והיא תאכל רק אחר שיפריש עליה ממקום אחר, ויש לומר שבשני סוגי עציצים הוא ישמע לנו להפריש ממקום אחר אך בכלי אחד הוא לא ישמע לנו, ועוד יש לומר שאכן הכהן ישמע לנו אך חששו שבעל הבית יחשוב שהקמח תוקן ויאכל בטיבלה ואמנם אמרנו שאדם יודע שלא חל חלה בקמח, יש לומר שאדם יודע ואינו יודע שהוא חושב שזה תקנה מצד טירחת הכהן והרי הוא הסכים לקבל, אך קשה שנאמר שתחול החלה ונתקן שבעל הבית יחזור ויפריש, כמו ששנינו שאם הפריש מנקוב על שאינו נקוב חל תרומה ויחזור בעה"ב ויתרום, ויש לומר כדלעיל שהוא שומע בשני סוגי כלים אך לא בכלי אחד, ולכאורה קשה שמצאנו שהוא שומע בכלי אחד שמי שתרם קישות ונמצא שהיא מרה או שתרם אבטיח ונמצא סרוח תרומה ויחזור ויתרום, ויש לומר ששם זה חל מדאורייתא כדברי ר' אלעאי שהתורם מרעה על היפה תרומתו תרומה שכתוב **ולא תשאז עליו חטא בהרימכם את חלבו ממנו** ואם לא חל מה שייך נשיאות חטא אלא שגם מרעה על היפה חל תרומה.

דף מז רבא מבאר בדברי המשנה שבאוכלת ראשונה לא מצטרפת רק כשאמר בזו ובזו ובזו אך אם אמר לה באלו גם באכלה מקודשת כי היא אוכלת משלה, וישנה ברייתא כדברי רבא שאם אמר התקדשי לי באלון ברימון ואגוז או שאמר לה התקדשי לי באלו אם יש שוה פרוטה מכולן מקודשת ואם לא אינה מקודשת ואם אמר בזו ובזו ובזו אם יש בכולם שוה פרוטה מקודשת ואם אמר לה בזו והיא נטלה ואכלה ועוד בזו ועוד בזו אינה מקודשת עד שיהיה באחת מהן שוה פרוטה, ומה שכתוב באלון ורימון ואגוז יש לדקדק שאם מדובר שאמר לה או באלון או ברימון מה שייך לומר שכולם מצטרפים והרי חילק לה במלה או, ואם אמר באלון וברימון ובאגוז זה כמו שאמר לה בזו ובזו ובזו, אלא מדובר שאמר לה באלו, אך יש לדחות שבסיפא כתוב שאמר לה באלו משמע שברישא לא מדובר שאמר לה באלו, ויש לומר שהברייתא באה לפרש שבאמר לה התקדשי לי באלון ברימון ובאגוז כיצד כגון שאמר לה באלו, ובסיפא כתוב בזו נטלתו ואכלתו אם יש שוה פרוטה באחת היא מקודשת ואם לא אינה מקודשת, ואילו ברישא אין חילוק אם אכלה או לא א"כ משמע שכשאומר לה באלו היא אוכלת משלה והיא מקודשת, ולר' אמי שמפרש באוכלת שהכוונה שיש שוה פרוטה באחרונה זה מובן אך לרב ושמואל שאוכלת הולך על הרישא א"כ איך מקודשת באמר בזו בזו ובזו הרי יש כאן רק כלל ולא פרט, ויש לומר שזה כדעת רבי שסובר לענין מחשבת פיגול שבין כשאמר כזית ובין כשאמר כזית וכזית זה נחשב פרט.

רב אומר שהמקדש במלוה אינה מקודשת כי המלוה ניתנה להוצאה, ולכאורה נחלקו בזה תנאים שתי'ק אומר בברייתא שהמקדש במלוה אינה מקודשת ויש אומרים מקודשת, ולכאורה נחלקו אם מלוה ניתנה להוצאה או לא, אך יש להוכיח שכתוב בסיפא ששנים במכר שקנה ואם נאמר שהמעות של המלוה נתנו להוצאה מדוע במכר קנה, ור"נ אמר שהונא חברינו ביאר את המחלוקת בנושא אחר שמדובר שאמר לה התקדשי לי במנה ונמצא שהמנה חסר דינר ונחלקו אם האשה מתביישת לבקש או שאינה מתביישת, אך במכר ודאי אינו מתבייש לתבוע, אך לפ"ז

מה שאמר ר"א שאם אמר התקדשי לי במנה ונתן לה דינר היא מקודשת וישלים א"כ הוא דיבר לפי תנא אחד, ויש לומר שנחלקו רק במנה פחות דינר אם יש לה בושא לתבוע אך במנה חסר צ"ט דינרים ודאי אין לה בושא לתבוע.

יש להוכיח מברייתא שמי שאמר לאשה התקדשי לי בפקדון שיש לי בידך והלכה ומצאה שנגנב או אבד אם נשאר ממנו שוה פרוטה מקודשת ואם לא אינה מקודשת ובמלוה היא מקודשת גם כשלא נשאר ממנו שוה פרוטה, ור"ש בן אלעזר אומר בשם ר"מ שמלוה הוא כפקדון, **עמוד ב** ומה שחלקו זה רק אם לא נשאר שוה פרוטה במלוה אך אם נשאר שוה פרוטה משמע שלכו"ע היא מקודשת ולא אומרים שמלוה ניתנה להוצאה, ורבא אומר שודאי הברייתא הזו משובשת, שהרי אם מדובר שהוא קבל אחריות בפקדון אם כן זה לא פחות ממלוה ואם מדובר שלא קיבל אחריות א"כ מדוע הברייתא מחלקת בין מלוה לפקדון הרי ניתן לחלק בפקדון עצמו שאם לא קבלה אחריות אינה מקודשת ואם קבלה אחריות היא מקודשת גם כשאין שוה פרוטה, אלא יש לתרץ את הברייתא כך שבמלוה אף שיש שוה פרוטה אינה מקודשת ור"ש בן אלעזר אומר בשם ר"מ שמלוה היא כפקדון, ורבה אמר שמצא את התלמידים שמבארים שלת"ק מלוה הוא ברשות הלוחה לחזרה וכן לאונסין ור"מ סובר שהמלוה הוא ברשות המלוה לחזרה ולאונסין, ואמר להם רבה שלענין אונסים לכו"ע זה ברשות הלוחה שזה לא יותר גרוע משאלה שחוזרת בעיניה ובכ"ז חייב באונסין ק"ו שבמלוה שאינו חוזר בעינו חייב באונסים, ונחלקו כלפי חזרה אם החוב הוא ברשות הלוחה או ברשות המלוה, אך לפ"ז מה שאמר רב הונא שהשואל קרדום מחבירו אם ביקע בו קנאו ואם לא ביקע בו לא קנאו לכאורה זה תלוי במחלוקת תנאים, ויש לומר שהם נחלקו רק במלוה שאינה חוזרת בעין אך בשאלה שהיא חוזרת בעין לכו"ע קנה רק אם ביקע בו ואם לא ביקע לא קנה.

ישנה ברייתא שאם אמר התקדשי לי בשטר חוב או שהיה לו מלוה ביד אחרים ונתן לו הרשאה עליהם לר"מ מקודשת ולחכמים אינה מקודשת, ולכאורה אם מדובר בשטר חוב של אחרים זה כלול במלוה ביד אחרים אלא בשטר חוב שלה ונחלקו אם מקדש במלוה מקודשת או לא, ויש לדחות שמדובר בשטר חוב של אחרים ובמלוה בשטר נחלקו במה ששינוי שלרבי אותיות נקנות במסירה ולחכמים בין מסר ולא כתב בין כתב ולא מסר לא קנה עד שיכתוב וימסור, ור"מ סובר כרבי שמספיק מסירה וחכמים סוברים שלא מספיק מסירה, ועוד יש לומר שלכו"ע אותיות לא נקנות במסירה ומדובר שכתב לה שטר נוסף ונחלקו בדברי רב פפא שהמוכר שטר לחבירו צריך לכתוב לו קנה לך הוא וכל שיעבורו וחכמים סוברים כרב פפא ולר"מ זה לא מעכב, ועוד יש לומר שלכו"ע צריך לכתוב כדברי רב פפא ומדובר שכתב לה כך ונחלקו בדברי שמואל,

דף מח ששמואל סובר שהמוכר שטר חוב לחבירו מועיל מחילת המלוה ואף כשמת יורשו יכול למחול, חכמים סוברים כשמואל שמועיל מחילה ולכן באשה אינה מקודשת שאינה סומכת דעתה, ור"מ לא סובר שמועיל מחילה ולכן מקודשת שהיא סומכת דעתה, ועוד יש לומר שגם ר"מ סובר כשמואל שמועיל מחילה ונחלקו שלר"מ אשה סומכת להתקדש בשטר חוב, שבעלה לא ימחל ויעזוב את התחייבותו לה, וחכמים סוברים שאשה לא סומכת דעתה, ונחלקו בברייתא גם במלוה על פה כדברי רב הונא בשם רב שאם אמר מנה לי בידך תנהו לפלוני והיה מעמד שלשתן קנה וסובר ר"מ שגם במלוה נאמר קנין מעמד שלשתן וחלו הקידושין, וחכמים סוברים שרק בפקדון מועיל מעמד שלשתן ולא במלוה.

שנו בברייתא שלר"מ אם אמר התקדשי לי בשטר אינה מקודשת, ולר"א מקודשת, ולחכמים אם יש שוה פרוטה בנייר היא מקודשת ואם לא אינה מקודשת, ולכאורה אם מדובר בשטר חוב של אחרים יהיה קשה מר"מ של הברייתא לעיל, אלא מדובר בשטר חוב שלה ונחלקו אם המקדש במלוה מקודשת או לא, ור"נ בר יצחק דוחה שמדובר שקדשה בשטר שאין עליו עדים ונחלקו שלר"מ עידי חתימה כורתים גט וכן בשטר קידושין ולכן אינה מקודשת, ולר"א עידי מסירה כורתים ולכן מקודשת,

וחכמים הסתפקו אם כר"מ או כר"א לכן רק אם יש שוה פרוטה בשטר מקודשת ואם לא לא, עוד יש לומר שמדובר שכתב שלא לשמה ונחלקו בספק של ר"ל כשכתב שטר אירוסין שלא לשמה אם מקישים הויה ליציאה ואינו מועיל או שמקישים לקידושין בכסף וכמו שהכסף לא נעשה לשמה כך בשטר לא צריך לשמה, ור"ל הכריע שמקישים הויה ליציאה וצריך לשמה ור"מ סובר כר"ל ור"א לא סובר כר"ל ולכן מועיל גם כשכתבו שלא לשמה, עוד יש לומר שלכו"ע צריך לשמה כר"ל ונחלקו כשכתבו לשמה אך שלא מדעתה שרבא ורבינא סוברים שמועיל, ורב פפא ורב שרביא סוברים שאינו מועיל ור"מ סובר שלא מועיל ור"א סובר שמועיל.

שנו בברייתא שלר"מ אם אמרה עשה לי שיריים נזמים וטבעות ואתקדש לך ברגע שעשאתם היא מקודשת, וחכמים סוברים שאינה מקודשת עד שיבא ממון לידה, ולכאורה אם מדובר בכלי שהוא עושה א"כ לר"מ לא צריך את אותו ממון אלא במה הוא מקדשה, אלא מדובר בממון אחר וא"כ נחלקו במקדש במלוה שלכו"ע החיוב של השכירות נמשך מתחילה ועד סוף וא"כ חיוב השכירות הוא כמלוה ולר"מ מקודשת ולחכמים לא, ויש לדחות שלכו"ע מקדש במלוה אינה מקודשת ונחלקו בתשלום השכירות **עמוד ב** שלר"מ התשלום חל בסוף וזה לא מלוה וחכמים סוברים שזה נמשך מתחילה ועד סוף וא"כ זה נעשה מלוה ואינה מקודשת, עוד י"ל שלכו"ע התשלום נמשך מתחילה ועד סוף ונחלקו שלר"מ אומן קונה בשבח כלי זה לא נקרא מלוה, ולחכמים אין האומן קונה בשבח כלי, עוד י"ל שלכו"ע אין אומן קונה בשבח כלי ותשלום השכירות הוא מלוה ומדובר שהוסיף לה נופך משלו, ונחלקו אם כשמקדש במלוה ופרוטה דעתה על המלוה או על הפרוטה, וכמו שנחלקו התנאים בברייתא שאם אמר בשכר שעשיתי עמך אינה מקודשת בשכר שאעשה עמך מקודשת, ור' נתן סובר שבשכר שאעשה אינה מקודשת וכ"ש בשכר שעשיתי, ור' יהודה הנשיא אומר שבין בשכר שעשיתי בין בשכר שאעשה אינה מקודשת ואם הוסיף לה נופך משלו מקודשת, ות"ק ור' נתן נחלקו בתשלום השכירות אם הוא מלוה, ור' נתן ור' יהודה הנשיא נחלקו במלוה ופרוטה שלר' נתן דעתה על המלוה ולר' יהודה הנשיא דעתה על הפרוטה.

משנה אם אמר התקדשי לי בכוס זה של יין ונמצא של דבש או של דבש ונמצא של יין וכן אם אמר התקדשי בדינר זה של כסף ונמצא שהוא זהב או שאמר זהב ונמצא כסף על מנת שאני עשיר ונמצא עני או עני ונמצא עשיר אינה מקודשת, ולר"ש אם הטעה לשבח היא מקודשת. **גמרא** יש ברייתא שאם אמר התקדשי בכוס זה מקודשת בו וכמה שבתוכו ויש ברייתא שבו ולא במה שבתוכו ויש ברייתא שבמה שבתוכו ולא בו, ואינם חולקים אלא במים בו ולא במה שבתוכו, וביין במה שבתוכו ולא בו, ובציר דגים בו ובמה שבתוכו.

לכאורה ר"ש במשנתנו חולק על המשנה של מוכר לחבירו יין ונמצא חומץ חומץ ונמצא יין שניהם יכולים לחזור בהם וא"כ יש שרוצה ביין ויש שרוצה בחומץ וגם כאן נאמר שיש שרוצה בכסף ולא בזהב, אמר רב שימי בר אשי שראה שאביי מבאר לבנו שמדובר שאמר לשליחו הלויני דינר כסף וקדש לי אשה פלונית והוא קדשה בשל זהב ות"ק סובר שזה קפידא ור"ש סובר שמקודשת כי הוא רק מראה לו מקום, אך לפ"ז צריך לכתוב במשנה התקדשי לו, ועוד מה אומר ר"ש הטעה לשבח הוא צריך לומר הטעהו והיינו למשלח, ועוד מדוע כתוב נמצא הרי מתחילה הוא היה של זהב, ורבא אומר שהוא והארי שבחבורה שהוא ר' חייא בר אבין ביארו שמדובר שהאשה אמרה לשליח קבל לי קידושי מפלוני שאמר לי התקדשי לי בדינר כסף והוא נתן לשליח דינר זהב, שלת"ק זה קפידא ור"ש סובר שהיא רק מראה מקום, ומה שכתוב נמצא היינו שזה היה צרור בכד.

אביי אומר שר"ש ורשב"ג ור"א סוברים מראה מקום הוא לו.